

Cultura sense capital?

L'assagista Marc Roig i Badia a la llibreria Laie.
DANI CAJAL

CULTURA

07/11/2021

MIRADOR

“La cultura catalana ha passat de ser la cultura de les classes populars abans de la Guerra Civil a una cultura institucionalitzada”

DAVID CASTILLO

En la síntesi de la recensió del llibre *Barcelona, cultura sense capital* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat) de Marc Roig i Badia els editors afirmen que a quaranta anys de la recuperació de les institucions culturals arriba l'hora de fer balanç: “L'ebullició col·lectiva dels vuitanta ha derivat en una cursa de talents en què Barcelona no fa de capital. La institucionalització ha provocat una cultura impopular, internacional i turística, la professionalització ha acabat en precarietat, la mercantilització, en banalitat i l'economia ha fet de la cultura una estratègia urbanística. Si la particularitat cultural catalana havia estat un baluard de les classes populars, durant la Transició es dissol en un embolic d'identitats i l'ús del català entra en una recessió irreversible. Si la salut democràtica d'un país es mesura per la capacitat d'explorar el llegat compartit, hem fabricat una andròmina monumental que no fa el fet. Amb un estil irònic i enrabiad, Marc Roig ha escrit un llibre polèmic que farà posar vermells els responsables culturals.” Són opinions aparentment apocalíptiques, però dins del discurs de

la crisi periòdica de la capital catalana, de què podríem trobar un capítol anterior al símil del *Titànic* impulsat per Félix de Azúa a la Barcelona preolímpica. Certament la capital catalana ha perdut pistonada per diferents fenòmens que Roig analitza en el seu assaig, sense radicalismes, però. Ho dic perquè la seva prescripció dels mals de la ciutat és descriptiva i entra dins els límits del que el seu editor Francesc-Marc Álvaro va resumir en una interessant roda de premsa debat en un dels salons de la llibreria Laie, fa uns dies. Álvaro, que dirigeix la col·lecció Magma, en què s'encabeix el volum de Roig, va assegurar que l'objectiu és agilitzar el debat sobre el país.

De la conversa, amb l'habitual bonhomia de Roig i Álvaro, van sortir frases divertides: “Ens agrada molt la poesia i poc la prosa administrativa” i altres perles que connecten amb la introducció del volum, com ara que “ser català resulta esgotador”, en què planteja qüestions fonamentals. “Aquest llibre intenta detectar les batalles des dels anys vuitanta fins avui que han fet que la cultura catalana hagi passat de ser la cultura de les classes populars abans de la Guerra Civil a una cultura institucionalitzada de les classes mitjanes urbanes, descontextualitzada i precària. La cultura catalana d'abans de la guerra és la del teatre de Pitarrà, la dels cors Clavé, la de Ràdio Associació, la dels vodevils a l'avinguda del Paral·lel... Una cultura popular i autòctona, l'expressió d'una ciutat moderna. La cultura dels 2000 és la de les exposicions internacionals del CCCB, l'art iconoclasta del MACBA, els concerts de música simfònica comercial al Palau i a L'Auditori, la del cine per a experts a la Filmoteca... Una cultura institucionalitzada, multicultural, internacional, pretensiosa. L'expressió d'una ciutat turística i postmoderna. Què ha passat? Per què ha passat?” Més que resoldre aquestes qüestions o pontificar, el llibre afavoreix el diàleg a través de la descripció crítica de moments.

Roig dona dades que obren els ulls: “La inversió en euros per persona i any a Holanda és de 500 euros, a França, de 476, a Portugal, 158, a Polònia, 146, a Catalunya, 30.” Tota la resta és evident perquè demostra que rere la cultura d'aparador de les administracions, poca cosa queda. Veure el regidor plenipotenciari de l'Ajuntament de Barcelona –paradoxalment fitxat per un grup d'activistes d'esquerres– presumint de la compra d'edificis de luxe per instal·lar burocràcia municipal respon tots els interrogants i el títol del primer capítol: “Hi ha vida a Barcelona?”

EXTRET:

El Punt Avui [en línia] [consultat: 22/02/2022]. Disponible a:

<https://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2052976-cultura-sense-capital.html>